

Die Name van God

In die Heilige Skrif is name iets meer as blote onderskeidings-
tekens: Wanneer God aan die mens 'n naam gee, is dit 'n aandui-
ding van wat die mens is. Dit geld ook van die name van die
diere wat Adam op bevel van die Here aan hulle gegee het (Gen.
2:19,20). Die woord "naam" kom in die Hebreeus van 'n woord
wat "ingraveer" beteken. Dit is dus 'n stempel waardeur 'n per-
soon aangedui word. Dit is beskrywend, tiperend van sy per-
soonlike eienskappe en individualiteit. Die name aan die
diere moes aandui wat die eienaardigheid van elke dier is en
waarin hy van ander diere verskil. Die stamwoord "naam" bete-
ken ook 'n portret of die ophang van 'n beeltenis. Die naam van
'n persoon is sy portret. Die naam roep die persoon in gedagte.
Adam beteken mens, van adamah - grond, aarde; Eva = lewe, of
die moeder vandie lewendes (Gen. 3:20). Kaïn = ek het (n man)
verwerf (Gen. 4:1); Noag = rus (Gen. 5:29); Jesus = Salig-
maker (Luk. 1:31-33); Petrus = rots (Matth. 16:18) ens.

Soms word name verander. Dit staan meermale in verband met
iemand se plek en roeping in die openbaringsgeskiedenis. Abram
word Abraham (vader van 'n menigte - Gen. 17:5); Sara word Sarai
(vorstin - Gen. 17:15); Jakob (bedrieër) word Israel (vors van
God of worstelaar met God - Gen. 32:28). Vgl. ook Rut 1:20;
Dan. 1:7 ens. Die Jode het ook aan proseliete wat uit die
heidendom oorgekom het, 'n nuwe naam gegee. Ons lees ook van 'n
nuwe naam (Fil. 2:9; Openb. 2:17).

God se name in die Bybel vorm deel van die Openbaring. In die
name sê Hy Wie Hy is; dit druk sy wese uit in betrekking tot
sy skepsele, en meer bepaald tot sy volk. In sy Naam het ons
met God self te doen. In 'n naam is daar iets persoonliks. 'n
Mens se naam is jou eer, wat jy nie maklik laat aanrand nie
(Pred. 7:1). As Jesus sê dat Hy die naam van die Vader aan
sy dissipels bekend gemaak het (Joh. 17:6), beteken dit dat
Hy die lewende God persoonlik aan hulle bekend gemaak of geopen-
baar het. As daar in Lev. 24:10-23 staan dat 'n jong man "die
Naam" gelaster het, en daarom gestenig moes word, beteken dit
dat hy God Self persoonlik onteer en aangerand het, God as't

ware in die gesig geslaan het. God is dieselfde as sy Naam (Deut. 28:58). As God se Naam op die kinders van Israel gelê word (Num. 6:27), dan is dit nie maar n goeie wens dat God met hulle mag wees nie, maar dan gee God Homself in drievoudige verbondseën aan sy volk (vs. 23-26). Wanneer God Sy Naam op n sekere plek onder Israel vestig; dan beteken dit dat Hy Self daar woon (Deut. 12:5). Lastertaal of vloek word in die derde gebod streng verbied.

God se Naam moet met vrees en eerbied vervul.

Die Bybel waarin God so geopenbaar word, moet ons met die grootste respek behandel. God het die plaes oor Egipteland gebring sodat sy grote Naam oor die hele aarde verkondig kan word (Exod. 9:16; Deut. 28:58 e.v.). Veral in sy huis word sy Naam verkondig (1 Kon. 8:29); daarom hou Hy die wag oor sy kerk. In die Naam van die Here moet ons juig voor sy aangesig (Ps. 5:12; 34:4); in sy huis moet ons saam met sy gemeente sy Naam groot maak (Ps. 122:1-4). Sy Naam moet orals bely word. Sondag 36 en 37 H. Kateg. Waar twee of drie in sy Naam byeen is, is Hy onder hulle (Matth. 18:20). In die Naam van die driemaal-hielige Verbondsgod is ons gedoop (Matth. 28:19). Elkeen wat die Naam van Christus noem, moet afstand doen van die onge-regtigheid (2 Tim. 2:19). In die ewige heerlikheid sal sy Naam op ons voorhoofde geskrywe staan (Openb. 22:4); die beeld van God sal ten volle herstel wees.

Dit is n wonder van God se genade dat Hy Hom in ons menslike denkworme en begrippe aan ons bekend maak; daarby moet ons egter onthou dat die wesenlike van die dinge juis dit is wat ons nie sien nie (Hebr. 11:1-3), sodat ons uit die skaduagtige mense-kennis wel deeglik die ware God leer ken. As God bv. Vader genoem word, is dit nie maar n vae analogie van wat ons vaderskap noem nie, maar dan is die ware en egte vaderskap juis in God te vind. (Het Dogma der Kerk, p. 124/125). Alle name van God is antropomorfismes. As God op Goddelike wyse oor Homself gespreek het, sou ons daar nie kon bykom nie. Hy kom ons te hulp en ontleen die name (bv. die Almagtige, Vader, Seun en H.Gees ens.) waarmee Hy Homself noem, aan ons aardse verhoudinge.

die hele kosmos is van die begin af daarop aangelê om die deugde van God te openbaar. Die aardse verhoudinge is dus nie eerste nie, maar eerste is die Goddelike verhoudinge; daarvan is die aardse n afspieëling. Die aardse herder is n onvolkome af-skaduwing van die hemelse Ps. 94:9. God druk sy selfbewussyn quod ad nos in so n vorm uit dat ons dit in ons kreatuurlike bewussyn kan opneem. Kragtens ons skepping besit ons so n vorm van bewussyn dat ons die uitgedrukte selfbewussyn van God ons eie kan maak. Ons kennis van God is altyd analogies, d.w.s. dit is gevorm na analogie van wat van God in sy skepsele te bespeur is.

Die indeling van die Name van God

H. Bavinck onderskei tussen nomina propria (eiename), nomina essentialia (wesensname of attribute) en nomina personalia (persoonlike name soos Vader, Seun en Heilige Gees) (in die sin van hoedanighede).

A. Kuyper verklaar in sy Locus de Deo I, p. 159 dat die Naam van God in die Heilige Skrif op drieërlei wyse voorkom: as Naam sensu absoluto, d.i. sonder enige nadere bepaling, as essensiële benoeming van die wese van God en kwalitatief as benoeming van die ewige wese deur eienskappe soos die Heilige, die Regverdige, die Almagtige, ens. Hiervan moet dan nog onderskei word die nomina appellativa Elohim en Adonai omdat dit, sê Kuyper, geen openbaringsname is nie, maar nomina appellativa univoca.

In die O.T. noem ons die Name: (1) 'El, 'Elohim en 'Elyon. God as die Hoë en Verhewe, die Skepper en Onderhouer (K. Dijk, Korte Dogmatiek, p. 115). (2) Adonai: God as die almagtige Regeerder. (3) Shaddai en 'El-Shaddai (van shadad, om magtig, sterk te wees). God as die Almagtige indie hemel en op die aarde. Ander lei dit af van shad, heer. Dit openbaar God as die Een wat alle magte van die natuur beheers en diensbaar maak aan die werk van goddelike genade. Terwyl die grootheid van God hier na vore tree, word Hy hier nie geopenbaar, as n voorwerp van vrees en verskrikking nie, maar as n bron van seën en blydskap. So het God aan Abraham, die vader van die gelowiges verskyn (Exod. 6:2).

(4) Jahwe (Exod. 3:14 e.v.). Die God van genade, die onveranderlike in sy betrekking met sy volk, sy verbondstrou (Exod. 15:3; Ps. 83:19; Hos. 12:6; Jes. 42:8). Ons lees ook, veral by Jesaja (1:24; 51:15 e.v.) van Jahwe Sebaoth. Leërskare sien nie op die leërmag van Israel of op die sterre soos sommige beweër nie, maar op die engele (bv. 1 Sam. 4:4; 2 Sam. 6:2; Jes. 37:16; Hos. 12:4,5; Ps. 80:1,4 e.v.; Ps. 89:6-8). Die engele word dikwels gesien as n leërskare rondom God se troon (Gen. 28:12; 32:2; Jos. 5:14; 1 Kon. 22:19; Ps. 68:17; 103:21; 148:2; Jes. 6:2). Dit is God as die Koning van heerlikheid, wat van engelemagte omring is, wat regeer oor hemel en aarde ten goede van sy volk en wat deur al sy skepsele verheerlik moet word.

In die N.T.: (1) Theos. In die N.T. vind ons die ekwivalent van die O.T. name. Vir 'El, 'Elohim en 'Elyon : Theos. 'Elyon = Hupsistos Theos (Mark. 5:7; Luk. 1:32, 35, 75; Hand. 7:48; 16:17; Hebr. 7:1). Shaddai en 'El-Shaddai = Pantokrator en Theos Pantokrator (2 Kor. 6:18; Openb. 1:8; 4:8; 11:17; 15:3; 16:7,14).

(2) Kurios. Jahweh meermale as variasies van n beskrywende aard, soos "die Alpha en Omega", "wat is en wat was en wat kom", "die begin en die einde", "die eerste en die laaste". (Openb. 1:4,8,17; 2:8; 21:6; 22:13). Nie presies dieselfde kosmotasie as Jahwe nie; openbaar God as die sterke, die Here, die Besitter, die Regeerder met wetlike mag en gesag. Dit word nie alleen van God gebruik nie, maar ook van Christus.

(3) Vader. Gee uitdrukking aan die heilsverhouding waarin die geredde mens mag weet Wie God vir hom is (Deut. 32:6; Ps. 103:17; Jes. 63:16; 64:8; Mal. 1:6; Matth. 6:9; 1 Kor. 8:6; Rom. 8:15; Efes. 3:15; 1 Joh. 2:13 e.v.). In die benoemingsname vind ons n opklimming en ontwikkeling. In die eerste naam Elohim lê n volheid van lewe en heerlikheid opgesluit wat in die ander name ontplooi. (K. Dijk, a.w., p. 116).

God se eienskappe (hoedanighede). K. Dijk, a.w., p. 116 e.v.; J.G. Feenstra, Leer en Lewe, p. 37 e.v.; A.G. Honig, Handboek van de Gereformeerde Dogmatiek, p. 182 e.v.; F.F. Venema, Wat is een Christen nodig te geloven?, p. 42 e.v.

God openbaar Hom baie duidelik ook aan ons deur ons bekend te maak met sy deugde, sy volmaakthede, Hierdie benaminge is gebrekkig om aan te dui Wie God is. Die H.Skrif spreek van God se deugde (1 Petr. 2:9). Die deugde staan in God se Wese nie naas mekaar nie, nóg minder teenoor mekaar. Hy openbaar in al sy volmaakthede sy Wese op 'n wyse dat ons Hom kan ken en Hom duidelik van alle skepsele te kan onderskei. Sy deugde is Hyself. Hy het nie net liefde nie, Hy is liefde (1 Joh. 4:8). Hy is waarheid (Deut. 32:4). Daar is geen verdeling of splitsing in die Goddelike Wese nie.

Venema (a.w. p. 46) het besware teen die onderskeiding van mededeelbare en onmededeelbare eienskappe. God se eienskappe, sê hy tereg, is almal volstrek enig en goddelik. As ons dit maar só verstaan dat God sekere deugde besit wat by die mens wat na sy beeld geskape is nie op skepselmatige wyse weerkaatsing vind nie, soos sy soewereiniteit (onafhanklikheid), sy simplicitas (enkelvoudigheid), sy ewigheid in die sin van sonder begin, sonder wisseling, sonder einde, sy alomteenwoordigheid, terwyl ander deugde by die mens wel aan die lig kom kragtens die feit dat hy die beeld van God is, soos God se verstand, sy wysheid (in die skepping, onderhouding, werk van verlossing, bewaring en instandhouding van sy kerk), sy wil, sy goedheid, heiligheid, geregtigheid ens. Die mens bly egter skepsel, ook wanneer daar geskrywe staan van 'n deelagtig word van die goddelike natuur (2 Petr. 1:4). Spoor nog skaduwee van iets goddeliks is by enige skepsel te vind.

God is onafhanklik, in sy Wese algenoegsaam, sy bestaan hang van niemand en niks af nie. Hy is vrymagtig die bron, die oorsaak: Hand. 17:25. Hy is eenvoudig - in Hom is geen samestelling van verskillende bestanddele nie. Alles in Hom is één (1 Joh. 1:5). Hy is ewig, ken aanvang, geen voortgang, geen einde van die bestaan nie. Ps. 90:2; 2 Petr. 3:8. Hy is alomteenwoordig, deur geen ruimte beperk, meer met sy Wese en met sy werke op alle plekke eweseer teenwoordig, ofskoon Hy die teenwoordigheid op die een plek meer openbaar as op die ander - meer in die hemel as op die aarde, en op die aarde

soms meer by besondere geleenthede en op bepaalde plekke. Daar word gespreek van "neerdaal", "verby gaan" en dat God "woon". Hand. 17:28; Jer. 23:24. God is onveranderlik. Jak. 1:17; Jes. 48:12. God se berou - dit beteken geen verandering in sy Wese nie; d.i. antropomorfisme; God is nie ongevoelig, afsydig t.o.v. die sondige mens verbrou nie. 1 Sam. 15:29.

Die sg. mededeelbare eienskappe word onderskei in eienskappe van Verstand, wil en mag. In die redelike sedelike skepsele word hulle gevind nie op die wyse waarop dit in God aanwesig is nie, maar op n wyse wat ooreenkom met hulle aard as skepsele. Ons wys hier net op n paar hoofsaak: God se verstand Ps. 147:5. Deur sy alwetenheid weet, ken en bepaal Hy alle dinge onmiddellik, volmaak en van ewigheid af. Hebr. 4:13; 1 Joh. 3:20. Hieraan nou verwant: sy wysheid waardeur Hy sy hoogste doeleindes met die suiwerste middele bereik. Job 12:13; Rom. 11:33. God se wil is sy alleenwyse en heilige selfbepaling waardeur Hy Homself en alles wat met sy heilige Wese ooreenstem, bemin. Ps. 115:3. Hierdie wil is in God één, maar word t.c.v. die sake wat Hy wil en die wyse waarop Hy dit wil, onderskei in n "wil des besluits" op n verborge wil en n "wil des bevels" op n geopenbaarde wil. In die wil van God lê die diepste grond van alle ontstaan en bestaan van die skepsele; in die wil vind alles sy verklaring en bestemming. Ps. 33:9.

Onder die wil des besluits, of die verborge wil verstaan ons sy ewige voorneme waarvolgens Hy alles in die tyd doen. Efes. 1:11. Die wil des bevels (geopenbaarde wil) is alles wat Hy in sy Woord aan ons voorskrywe en wat Hy deur ons gedoen wil hê. Rom. 12:2; Deut. 29:29. Al is dit soms vir ons duister, weet ons dat die verborge en geopenbaarde wil van God nooit met mekaar in stryd kom nie. Job 26:14.

Tot God se wil behoort ook die eienskappe van sy goedheid, heiligheid en regverdigheid.

God is goed, vir sy skepsele, insonderheid sy uitverkorenes (Ps. 145:9; Ps. 73:1). Hierdie goedheid is liefde wat hom op die hoogste openbaar in die sending van sy Seun in die wêreld.

1 Joh. 4:9. Die goedheid openbaar hom as genade jeens skuldiges, as barmhartigheid jeens ellendiges, as lankmoedigheid omdat Hy nie lus het in die dood van die sondaar nie. Efes. 2:8,9; Efes. 2:4; Rom. 2:4.

Deur sy heiligheid haat God die kwade en bemin Hy die goeie omdat dit ooreenstem met die suiwerheid van sy Wese. Ps. 99:9. Deur sy heiligheid openbaar Hy sy heerlikheid d.i. die luister van sy deugde wat deur sy heiligheid van Hom afstraal. Jes. 6:3. Deur sy regverdigheid beloon en straf Hy elkeen volgens sy werke. Rom. 2:6; Ps. 8:9-15; 1 Thess. 4:6. Wanneer God toorn, stry dit nie teen sy goedheid nie. Sy liefde is ywer en toorn teenoor die sonde, wat sy heilige majesteit aanrand en stry teen sy Wese en sy wet. Gal. 3:10; 2 Tim. 2:13b. Ook in die sending en in die werk van Christus handhaaf God sy regverdigheid en sy toorn; met die las van ons sondes het Hy die toorn van God gedra. Rom. 3:25, 26; 1 Thess. 1:10. Vgl. N.G.B., Art. 20; H.Kateg. vr. en antw. 17; Dordtse Leereëls, II, 1,2.

God se mag is sy volmaaktheid waardeur Hy alles kan wat Hy wil. Jes. 14:27. Deur sy mag het Hy aan alle dinge hulle aard, hulle wet, hulle lewensverband en doel gegee. Dan. 4:35; Luk. 1:37. In al hierdie eienskappe is God die volsalige en algenoegsame, van Wie Paulus getuig: Rom. 11:36.